

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslaget sattes til forhandling.

Ingen bad om ordet.

Afstemning

Lovforslaget vedtoges enstemmigt med 115 stemmer.

Formanden:

Lovforslaget vil nu blive tilstillet statsministeren.

Den næste sag på dagsordenen var:

4) Første behandling af lovforslag nr. L 196:

Forslag til lov om ændring af borgerlig straffelov, kriminallov for Grønland og lov om forbud mod forskelsbehandling på grund af race m.v. (Forbud mod diskrimination på grund af seksuel orientering).

Af Ebba Strange (SF) og Bernhard Baunsgaard (RV) m.fl.
(Fremsat 12/2 87).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Justitsministeren (Ninn-Hansen):

Med dette lovforslag er det hensigten at udvide den eksisterende antidiskriminationslovgivning, således at også homoseksuelle kommer ind under disse bestemmelser.

Jeg er naturligvis modstander af enhver form for diskrimination, uanset hvilken personkreds det drejer sig om. Hvem er ikke det?

Vi har vel alle sammen indtryk af, at den diskrimination, man kunne tale om tidligere også på dette område, er stærkt formindsket og vel næsten ikke til at få øje på, og det er jo da kun glædeligt.

Jeg mener i øvrigt, man godt kan diskutere, hvad der i virkeligheden tjener de seksuelle minoriteter bedst: om man skal ud med strafsanktioner eller det skal være oplysning. Det er jo ikke sikkert, at straf og forbud er de bedste midler til at skabe respekt for de homoseksuelles problemer og synspunkter.

Og hvorfor – kan man så spørge – alene seksuelle minoriteter? Er der i så fald ikke andre minoritetsgrupper, som vil kunne kræve samme beskyttelse?

Vi må heller ikke glemme, at de eksisterende bestemmelser alene blev vedtaget for at opfylde en FN-konvention. Ved at udvide forbudsbestemmelserne risikerer vi meget nemt, at der sker en udvanding af disse med fare for, at domstolene i videre omfang vil vige tilbage for at anvende bestemmelserne.

Det er ingen hemmelighed, at så godt som alle partier ved vedtagelsen i 1971 af de bestemmelser, der nu ønskes ændret, var overmåde betænkelige ved de indskrænkninger i ytringsfriheden, der herved blev indført.

Det er, som det nævnes i lovforslagets bemærkninger, rigtigt, at Kommissionen til Belysning af Homoseksuelles Situation i Samfundet allerede har behandlet det her nævnte spørgsmål. Kommissionen har dog ikke afgivet nogen delbetænkning i den anledning, men vil lade det indgå i den kommende betænkning. Jeg har forstået, at der nok ikke skulle være så vældig lang tid til, at vi kan forvente kommissionsbetænkningen.

Det kan ikke være rimeligt, at man, lige så snart kommissionen har færdigbehandlet en del af en betænkning, straks fremsætter et isoleret lovforslag herom. Jeg synes, det ville være bedre og rigtigere at lade kommissionen færdiggøre sit arbejde og så til den tid se kommissionens forslag i sammenhæng.

Deruden må jeg gøre opmærksom på en hidtil anvendelig og god fremgangsmåde, når det drejer om ændringer af straffeloven. Det er jo i almindelighed sådan, at ændringer af straffeloven sker efter forudgående behandling i Straffelovrådet, og jeg synes, det er rigtigt at fastholde dette. Hvis vi drypvis foretager ændringer af straffeloven, kommer man til at miste sammenhængen. Der er gjort et udmærket arbejde igennem årene i Straffelovrådet for et belyse problemerne, inden vi får lejlighed til at fremsætte lovforslag og færdiggøre dem her i Folketinget. Sådan har vi også behandlet andre sager.

Straffelovrådet kommer om kort tid med en omfattende betænkning, hvor man beskæftiger sig med spørgsmål af den art, vi er inde på her, nemlig ændring af en række bestemmelser i straffeloven. Det er nok ikke et arbejde, der er afsluttet med den betænkning og den lovgivning, der følger efter.

[Justitsministeren]

Der er også andre områder at tage fat på. Noget af det, man behandler i Straffelovrådet, og som behandles i den betænkning, jeg tror kommer i begyndelsen af maj måned, er spørgsmålet om prøveløsladelse. Det har jo også været genstand for drøftelser her i Folketinget. Der har også været fremsat forslag, men man færdiggjorde det ikke, men lod Straffelovrådet tage fat på behandlingen af det, inden man tog opgaven op til færdiggørelse i Folketinget.

Måske var det en idé at gøre det samme med dette forslag. Jeg vil da nævne det, fordi jeg synes, at der er den mulighed at fremsende forslaget til Straffelovrådet. Så kunne vi vende tilbage til det i Folketinget, og til den tid ville vi forhåbentlig have hele betænkningen fra det udvalg, der har behandlet denne sag vedrørende de homoseksuelles rettigheder.

Rent bortset fra det, jeg nævnte om Straffelovrådet, går jeg ud fra, at forslagsstillerne i overensstemmelse med sædvanlig praksis er indstillet på, at en ændring af kriminalloven for Grønland skal forelægges de grønlandske myndigheder til udtalelse. Det synes jeg også taler for at anvende den fremgangsmåde, jeg her har nævnt.

(Kort bemærkning).

Bernhard Baunsgaard (RV):

Det er i anledning af ministerens ord om, at man burde have henvendt sig til Straffelovrådet, før man kommer med forslag om ændring af disse love. Det er unægtelig en betragtning, jeg synes havde megen vægt. Det er ikke tilfældigt, jeg siger »havde megen vægt«, for når jeg tænker tilbage på, hvordan vi tidligere plejede at reagere her i Folketinget, så tillagde vi jo den slags udtalelser ganske overordentlig stor vægt.

Ministeren har indført en ny praksis, uanset at disse sagkyndige giver ministeren meget fortrinlige råd om lovforslag herinde. Jeg tænker på, at ministeren ikke tager hensyn til de udtalelser, der kommer fra Strafferetsplejeudvalget, hvor ministeren ikke alene én gang fremsætter et forslag, der ikke kan få opbakning fra det, men gentager det.

Derfor må ministeren undskyldte. Når ministeren ikke alene behandler sit eget udvalg på den måde én gang, men gentager det – jeg tænker på dette med varetægtsfængsling – så

kan man da ikke vente andet, end at vi siger: det her er så vigtigt, at det har vi ikke tid til at vente på.

Justitsministeren (Ninn-Hansen):

Hr. Bernhard Baunsgaard må ganske have overhørt, at jeg har talt om en sagkyndig behandling af sagen. Jeg har ikke talt om – det ville jeg aldrig hævde – at Folketinget skulle være bundet af afgørelser fra det flertal, der kan være i rådet, hvad enten det er Straffelovrådet, Retsplejerådet eller Strafferetsplejeudvalget. Folketinget skal selvfølgelig stå ganske frit. Det undrer mig egentlig lidt, at et medlem af Hørups gamle parti skal gøres opmærksom på, at Folketinget selvfølgelig har sin suveræne ret til at bestemme, hvad der skal være lov her i landet.

Det, jeg har talt for – og det blev fulgt helt igennem med hensyn til varetægtsfængsling – er, at man giver det en sagkyndig overvejelse med en indstilling, som man kan følge eller lade være. Det skete fuldt ud i forbindelse med spørgsmålet om varetægtsfængsling, hvor sagen netop blev behandlet i Strafferetsplejeudvalget, og hvor jeg fremsatte et forslag, der var fremkommet efter drøftelser i Strafferetsplejeudvalget.

(Kort bemærkning).

Bernhard Baunsgaard (RV):

Ja, jeg husker udmærket, da vi havde det første forslag om varetægtsfængsling. Da afventede og fik vi et råd, som ministeren altså ikke fulgte, til trods for at det var en meget kraftig henstilling til ministeren om ikke at gøre netop det, han gjorde. Det bliver stemt ned her i Folketinget, og hvad gør ministeren så? Så fremsætter han et modificeret forslag efter de samme principper som det første uden at spørge.

(Kort bemærkning).

Lenger (SF):

Jeg synes da, at der i langt de fleste tilfælde kan være god grund til at indhente sagkyndige udtalelser, og det ville i en sag vedrørende ændring af straffeloven selvfølgelig sige fra Straffelovrådet. Men vi skal huske, at i denne sag er der faktisk allerede foretaget en sagkyndig behandling. Forslaget er be-

[Lønger]

handlet af den kommission, som Folketinget selv har nedsat.

Det vil sige, at vores behov for at indhente sagkyndig bistand og vores behov for at få en sagkyndig vurdering må være opfyldt, medmindre vi da skal have et forslag af denne karakter behandlet i to råd. Det er jo også sådan, at i kommissionen, der er nedsat, har Justitsministeriets egen repræsentant støttet, at dette forslag blev fremsat.

Jeg vil godt tilføje, at da vi i sin tid, for ca. tre år siden, nedsatte kommissionen, gav i hvert fald de partier, der fremsatte og vedtog forslaget, klart udtryk for fra denne talerstol, at dette, at kommissionen er nedsat, ikke skal betyde, at der ikke må ske forbedringer undervejs. Jeg er overbevist om, at jeg husker rigtigt, når jeg siger, at justitsministeren gav udtryk for det samme.

Derfor synes jeg, at de begrundelser, ministeren er kommet med i dag, er meget, meget svage, og jeg er skuffet over, at ministeren ikke substantielt har taget stilling til indholdet i det forslag, der foreligger.

Formanden:

Vi går til ordførerne. Hr. Torben Lund har ordet.

Torben Lund (S):

Det er jo glædeligt, at også ordførerne kan få ordet, uden at man skal tage korte bemærkninger, selv om man er ordfører for det parti, der normalt kommer først til.

Forslaget bygger på, synes jeg, det meget positive arbejde, man har lavet i den kommission til belysning af homoseksuelles situation i samfundet, vi fik nedsat for nogle få år siden. Jeg tror, vi kan konstatere allerede nu, at selv om vi nu laver denne regel, vil den næppe og forhåbentlig ikke blive anvendt i særlig stort omfang. Alligevel vil vi gerne støtte forslaget, og det vil vi gøre med flere begrundelser.

Jeg tror, at det vil have en meget god psykologisk effekt. Jeg tror, det vil være med til at påvirke holdningen i befolkningen i forhold til homoseksuelle på en positiv måde. Det er et behov, som måske ikke er blevet mindre, efter at der vel er en øget risiko for diskrimination imod specielt bøsser på grund af AIDS-sygdommen. Mere følelser kan man vel også sige, at vi med denne ændring af

lovgivningen følger de anbefalinger og resolutioner op, som foreligger fra forskellige internationale organer, vi jo normalt lytter til.

Endelig vil jeg godt sige – det er måske i virkeligheden den største gevinst ved forslaget – at med en sådan vedtagelse er Folketinget med til at udtrykke anerkendelse af, at den måde kan man altså også leve sammen på: som homoseksuel.

Jeg vil godt komme med en enkelt kommentar til lovforslagets bemærkninger, for jeg tror faktisk, der foreligger en misforståelse hos forslagsstillerne. Det er, ligesom om de et sted i bemærkningerne forudsætter, at dette vil betyde, at man ikke i forbindelse med jobsøgning kan diskriminere. Det kan man stadig væk. Vores antidiskriminationslovgivning sikrer ikke imod, at en arbejdsgiver – i hvert fald ikke en arbejdsgiver på det private område – nægter at ansætte en person på grund af vedkommendes tro, vedkommendes race, vedkommendes religion og nu også vedkommendes seksuelle orientering. Den mulighed vil stadig være der, fordi vores antidiskriminationslovgivning ikke tager højde for den situation.

Jeg kan altså give forslaget fuld opbakning. Jeg skal kun gøre nogle enkelte bemærkninger om justitsministerens indlæg her fra talerstolen.

Jeg synes nok, justitsministeren har været i de fjerneste kroge af Justitsministeriet for at finde argumenterne for at sige nej til dette.

Jeg synes også, det er lidt uheldigt, at justitsministeren vil bruge ytringsfriheden som argument imod forslaget. Man kunne med lige så stor ret sige, at så kunne vi på grund af vidtstrakt ytringsfrihed her i landet – og den er vi da enige om at vi skal have – heller ikke have den gældende antidiskriminationslov stående. Det er vel en lige så stor indskrænkning i ytringsfriheden. Hvis man skal bruge det argument, kunne man komme i en situation, hvor man godt må fremsætte ringeagtssytringer over for personer på grund af deres race eller religion. Jeg synes, det er et meget farligt argument i denne diskussion.

Endelig vil jeg godt sige til det med, om det nu har været forelagt det ene eller det andet sted, sammenholdt med tidligere praksis, at jeg tror, justitsministeren er nødt til at indrømme, at det sidste forslag, vi har set, om retshåndhævelsesarresten, i hvert fald

[Torben Lund]

ikke har været forelagt for Strafferetsplejeudvalget. Det forslag, der blev fremsat for et par år siden, byggede på et forslag fra Strafferetsplejeudvalget, men det forslag, vi nu behandler, om retshåndhævelsesarresten, bygger trods alt på meget anderledes principper. Jeg synes godt, man kunne indrømme, at dér har der altså heller ikke været nogen forelæggelse for Strafferetsplejeudvalget.

Merete Aarup (KF):

Da mit partis ordfører, hr. Fischer, ikke kan være til stede, skal jeg på hans vegne sige følgende:

Forslagsstillerne beskæftiger sig her med et emne, hvor alle i Folketinget formentlig kan være enige, nemlig i afstandtagen fra diskrimination på grund af seksuel orientering. I det hele taget kan vi vel enes om at udtrykke modstand imod enhver form for diskrimination af minoriteter, og vi kan glæde os over, at debatten i Danmark om de seksuelle minoriteters vilkår i de senere år er blevet mere åben. Netop en fri samfundsdebat er formentlig det bedste middel imod diskrimination.

Vi vil i den konservative folketingsgruppe gerne afvente det samlede resultat fra Kommissionen til Belysning af de Homoseksuelles Situation i Samfundet, således at debatten kan få den fornødne bredde. Det Konservative Folkeparti tilslutter sig justitsministerens indlæg.

Helge Sander (V):

Vi er enige med SF og Det Radikale Venstre i, at det er usmageligt at diskriminere folk på grund af deres seksuelle tilbøjeligheder. Vi tvivler på, at straffelovgivning er den helt rette vej. Det er nok bedre at bekæmpe sådanne udtalelser i en fri debat end at forsøge at undertrykke dem ved at indføre straf-sanktioner.

Vi er i Venstre fuldstændig på linje med ministerens forelæggelse, og vi vil også meget gerne anføre, at vi synes, det er en uskik, at man tager en isoleret del af en delbetænkning, som oven i købet ikke engang er en delbetænkning, og ud fra det laver et forslag, som man gør det her. Det er noget, vi har set tilbøjeligheder til flere gange i den senere tid, og det synes vi ikke er særlig heldigt.

Dernæst vil jeg gerne kommentere ministerens bemærkninger om den udvanding, der er risiko for, hvis man vedtager det, vi har på bordet her. Vi er ikke i tvivl om, at det kan betyde, at domstolene i videre omfang vil vige tilbage for at anvende bestemmelserne.

Vi er ikke enige med flere af talerne, senest hr. Torben Lund, der ligesom negligerer ytringsfriheden. Vi har talt en del om det, men det gjorde vi også i 1971. Hvis man kigger tilbage på de forhandlinger, der var dengang, vil man se, at der blev lagt megen vægt netop på den del, og når man fik vedtaget det, vi har i loven i dag, var det – jeg tror nok, hr. Torben Lund berørte det – på grund af vore internationale forpligtelser på daværende tidspunkt. Men man var meget bange for det med ytringsfriheden, ikke mindst Poul Dam, som var SFs ordfører i sagen dengang, og som i dag sidder som formand for den kommission, der skal belyse de homoseksuelles rettigheder.

Vi henholder os altså til ministerens bemærkninger.

Bernhard Baunsgaard (RV):

Jeg vil gerne takke Venstres ordfører, fordi det så klart blev sagt, at Venstre er imod diskrimination på grund af den seksuelle holdning. Jeg synes, det er udmærket, at det bliver understreget heroppefra.

Venstres ordfører rejste spørgsmålet, om lovgivning nu var det rigtige. Jeg er enig med Venstres ordfører i, at det, det drejer sig om, er holdningen hos andre mennesker over for folk, der tilhører en minoritet af den ene eller anden slags. Jeg synes ikke, der rigtig er sammenhæng i det standpunkt hos Venstre, når man forkaster lovgivning. Jeg ved fra de diskussioner, jeg har haft med Venstrefolk, at de bestemt også er imod diskrimination, når det gælder tro.

Der var dog ikke et forslag fra Venstre om at ophæve lovgivningen imod diskrimination, når det gælder tro. Det burde der være, hvis man skulle tage det for fuldt pålydende, at lovgivning ikke er en anvendelig vej imod diskrimination af andre mennesker af den ene eller anden grund. Derfor kan jeg ikke godkende det argument. Men jeg gentager, at jeg var glad for, at Venstre tog forbehold og

[Bernhard Baunsgaard]

sagde, at man er imod diskrimination af folk på grund af deres seksuelle holdning.

Så vil jeg gerne vende mig til ministerens tale her. Ministeren ville afvente betænkningen. Vel, det kan man altid gøre. Jeg gør opmærksom på, at dette er i overensstemmelse med det, der vil komme ud af betænkningen til sin tid.

Ministeren rejste derefter det spørgsmål, om der så ikke var andre minoriteter, der skulle tages med. Jeg forstår på ministeren, når han siger sådan, at han nok mener, at lovgivningen kan være med til at præge holdningen. Jeg vil sige ganske klart, at hvis ministeren har særlige ønsker om, at andre minoriteter skal tages med nu, så vil jeg bestemt være åben over for at drøfte det.

Må jeg vende tilbage til, om det nu alligevel af forskellige grunde ikke er det rigtige at vente på betænkningen og vente, til vi får tid til at tænke os godt om. Vi skulle have spurgt et af de sagkyndige råd, selv om ministeren ikke gør det i meget alvorligere sager, f.eks. når man i straffeloven stryger fra 6 års fængsel til 60 dages fængsel. Det er jo en ramme, og man skal dømme folk, før det er undersøgt. Det er et alvorligt skridt, man foretager dér. Det har ministeren ikke spurgt om. Så kan man ikke sige, at vi skulle vente af den grund.

Ministeren fastslår, at holdningen går i den rigtige retning. Ja, det har været gældende indtil den allersidste tid, men jeg må sige, at i forbindelse med den diskussion, der har været om AIDS, har jeg set andre holdninger dukke frem. Derfor tror jeg, det er i rette tid, vi fra Folketingets side siger: vi finder os ikke i, at der diskrimineres på grund af seksuelle holdninger. Derfor skal jeg anbefale, at vi gennemfører lovforslaget.

Inger Stilling Pedersen (KRF):

Kristeligt Folkeparti slutter også op om ministerens indlæg. Det er, mener jeg, et forslag, man ikke bare lige kan vedtage og sige: nu gør vi det! Jeg tror, det er noget, der vil kræve megen diskussion og samtale. Der kan også være andre grupper, blev der sagt; der blev nævnt problemerne omkring AIDS. Måske skal sygdomme med. Der kan være folk, der kommer til at lide af nogle sygdomme, så de i kraft af dem ikke kan få et job eller nogle andre ting.

Kristeligt Folkeparti vil være meget åbent over for en drøftelse i udvalget af disse ting. Jeg kan godt se, at der ligger nogle problemer i det, men måske det kan hjælpe på holdningen. Vi ved med hensyn til diskrimination på grund af race, tro og lignende, at selv om vi har lovgivning, er der mangfoldige tilfælde, hvor der alligevel sker diskrimination. Så kan man sige: jamen er det her egentlig diskrimination, eller er det almindelig ytringsfrihed? Hvor langt kan man gå for at give udtryk for det, man mener?

Det er klart, at man kan have forskellige holdninger til dette. Det har Kristeligt Folkeparti også. Men ét er i hvert fald vigtigt: at man aldrig diskriminerer et menneske. Et menneske skal have lov til at have de holdninger og meninger, det har, og leve med dem. Det betyder ikke, at man absolut anerkender det og siger, at det er det rigtige for én selv, men man må respektere, at et andet menneske har en anden holdning.

Så langt kan vi være med til at diskutere det i udvalget og se, om der heri ligger nogle problemer og nogle ting, som måske skal føre til en ændring, men på nuværende tidspunkt må jeg sige, at det må være drøftelsen, der kommer først.

(Kort bemærkning).

Bernhard Baunsgaard (RV):

Jeg vil gerne takke for udtalelsen om, at andre mennesker skal have lov til at have deres holdninger i fred, men jeg tror, det er nødvendigt, at vi går til lovgivning. Jeg beder om, at man i Kristeligt Folkeparti overvejer det, der stod i Kristeligt Dagblad den anden dag om, at der kun var to af biskopperne, der ikke ville præstevie homoseksuelle. Det synes jeg er væsentligt.

Med hensyn til AIDS synes jeg, vi skal være klar over, at det er en fejlagtig opfattelse, at det er en sygdom, der i særlig grad rammer homoseksuelle. De sidste oplysninger fra Amerika viser, at den nu breder sig stærkere blandt heteroseksuelle end blandt homoseksuelle. Derfor er det meget alvorligt, at der stadig væk er mennesker i Danmark, der vil diskriminere mod homoseksuelle på et uvidenskabeligt grundlag, og det må vi foregribe.

(Kort bemærkning).

Inger Stilling Pedersen (KRF):

Nu var det hr. Bernhard Baunsgaard selv, der bragte AIDS ind. Jeg mener også, at man kan få AIDS på vidt forskellige måder, og derfor er det også et spørgsmål, om det skulle stå særskilt, altså kun dreje sig om denne gruppe.

Med hensyn til biskopper kan vi have nogle synspunkter. Kristeligt Folkeparti har sine synspunkter og vil forfægte dem. Det betyder ikke, at man ikke siger, at homoseksuelle kan leve en normal tilværelse og indrette sig, som de vil. Men vi vil ikke anerkende det på lige fod med et almindeligt ægteskab, det er helt klart.

(Kort bemærkning).

Lenger (SF):

Jeg troede faktisk, at jeg hørte forkert, da jeg i fru Inger Stilling Pedersens ordførerindlæg hørte hende sige, at der i særlig grad skulle være et forbud imod diskrimination af mennesker, som havde AIDS. Nu gentog hun det, og nu må jeg have hørt rigtigt.

Kristeligt Folkeparti mener, at der skal være et forbud imod diskrimination af personer med AIDS. Det vil jeg gerne sige tak til fru Inger Stilling Pedersen for, og netop på den baggrund undrer det mig meget, at det eneste forslag, som vi har haft til behandling her i folketingsalen, og som netop drejede sig om diskrimination ikke bare af personer, som havde AIDS, men også af personer, som blot var smittet med AIDS, var fru Inger Stilling Pedersen imod. Det var det lovforslag, som vi diskuterede for ganske få uger siden på baggrund af forsikringsselskabernes praksis, forsikringsselskabernes diskrimination af personer, der er smittet med AIDS.

Ved den eneste lejlighed, som vi har haft til at afprøve Kristeligt Folkepartis holdning på det punkt, har partiet altså optrådt stik imod det, som fru Inger Stilling Pedersen siger i dag.

Bente Juncker (CD):

CDs ordfører på dette felt kan desværre ikke være til stede, men jeg skulle sige, at SF og de Radikale er for tidligt ude med dette lovforslag. Det er meningsløst at foregribe begivenhedernes gang. Lad den siddende kommission færdigbehandle hele problemet, og lad os så se på spørgsmålet, når den ende-

lige slutbetænkning foreligger, og behandle hele komplekset under ét.

Angående kriminalloven for Grønland: Centrum-Demokraterne mener heller ikke, vi kan foretage os noget på dette felt, før de grønlandske myndigheder har udtalt sig og eventuelt kritiseret skitsen til den grønlandske lov.

Centrum-Demokraterne kan i øvrigt tilslutte sig ministerens bemærkninger.

Pia Kjærsgaard (FP):

Diskriminationsloven er jo ikke lige Fremskridtspartiets kop te, ikke fordi vi ønsker at diskriminere, men fordi vi faktisk finder den overflødig. En injurielovgivning har nøjagtig samme betydning.

Som forslagsstillerne selv oplyser, har loven da heller ikke været i brug mere end et par gange, hvor den mildeste straf, bøde, er blevet idømt.

Lovforslaget fra SF og de Radikale går ud på at udvide diskriminationsloven, så den også omfatter det, man kalder seksuel orientering, og det ser ud til at være homoseksuelle, forslagsstillerne siger mod.

Lad mig straks sige, at lovforslaget ikke vil få støtte fra Fremskridtspartiet. Jeg vil samtidig gerne understrege, at det intet – gentager: intet – har at gøre med, at vi mener, at homoseksuelle skal diskrimineres. Hvorfor i alverden skulle de egentlig det? Men omvendt behøver man vel heller ikke at gå rundt og lave særordninger, fordi nogle har en seksuel orientering, der ikke stemmer overens med flertallets.

Jeg mener ikke, at denne tilføjelse bør komme ind i antidiskriminationsloven, al den stund Fremskridtspartiet overhovedet ikke kan se formålet med sådan en lov.

Samtidig skal man ikke glemme, at vi har ytringsfrihed i dette land. Det står i hvert fald på papiret. Ytringsfriheden og den omtalte lov er i flere tilfælde kommet i konflikt med hinanden, og det er jo ikke noget, der skal udbygges ved yderligere tilføjelser.

Fremskridtspartiet siger altså klart nej.

Tinning (VS):

Jeg synes, det kunne være interessant på et tidspunkt at høre, hvad forslagsstillerne mener om antidiskriminationslovgivningen, for det er jo sådan, at forslagsstillerne faktisk

[Tinning]

gør en del ud af at understrege, at de slet ikke tager stilling til antidiskriminationslovgivningen med dette forslag. Oven i købet understreger man i bemærkningerne, at man fortsat har en skeptisk holdning til antidiskriminationslovgivningen i det hele taget, sådan som den nu kom til at se ud efter behandlingen i 1971.

Det siger jeg, fordi det er en lidt pudsigt situation, vi står i, når forslagsstillerne selv nærer skepsis over for antidiskriminationslovgivningen og så ikke desto mindre vælger det skridt at udvide lovgivningen. Det forstår jeg i og for sig godt, men jeg synes, det skal nævnes.

Jeg kunne godt tænke mig at vide, om det er sådan, at forslagsstillerne, der jo kommer fra to forskellige partier, i virkeligheden har forskellige holdninger til antidiskriminationslovgivningen. Det kunne være med til at nuancere debatten så meget, som den egentlig fortjener.

Så synes jeg, der kunne være grund til at understrege, som også hr. Torben Lund allerede har gjort det, at det her jo ikke drejer sig om sådan noget som jobsøgning og den slags. Det drejer sig om udtalelser eller, som det hedder, »andre meddelelser«, hvor der er tale om trusler eller forhånelser eller nedværdigelser. Endvidere drejer det sig om betjening og om at få adgang. Altså sagt på en anden måde: hvis nogle ønsker at komme ind på en restaurant for at blive betjent dér, skal det ikke være muligt at afvise dem på grund af deres seksuelle orientering. Det vil sige, at det ikke skal være muligt at afvise folk, fordi de er homoseksuelle eller pædofile eller transvestitter eller heteroseksuelle, der tæver konen eller får tæv selv, eller noget lignende. Man skal bare betjenes på lige vilkår med alle mulige andre.

I VS nævner vi også, at nu er der jo en antidiskriminationslovgivning. Hvis vi havde mulighed for at lave denne lovgivning helt fra bunden af, så er jeg ikke sikker på, at der overhovedet blev sådan en. Vi har nemlig megen forståelse for det synspunkt, som også et medlem af kommissionen har, og som jeg kan forstå at i hvert fald også forslagsstillerne delvis har, altså denne skepsis. Medlemmet af kommissionen siger jo, at de lovbestemmelser, som vi her taler om, alene har karakter af moralske vurderinger, som, hvor

enig man end kan være i dem, ikke naturligt hører hjemme i lovbestemmelser.

Jeg er egentlig også enig med hr. Torben Lund i, at hvis man havde det synspunkt, så måtte man rent logisk føre det helt igennem, naturligvis. Man kan ikke både sige, at man ikke synes, det er særlig rimeligt at udvide antidiskriminationslovgivningen, og så alligevel opretholde den. Så måtte man, hvis det skulle være helt konsekvent, sige: enten fjerner vi den helt, eller også udvider vi den nu så langt, som vi synes det kan være rimeligt. Det er selvfølgelig også derfor, jeg synes, det er interessant at høre, hvad forslagsstillerne egentlig mener om antidiskriminationslovgivningen.

Til slut vil jeg bare sige, at der er nævnt en række fordele ved lovforslaget, som i hvert fald Landsforeningen for Bøsser og Lesbiske har peget på, nemlig først og fremmest den psykologiske effekt, den øgede psykiske og fysiske tryghed, bedre grundlag for en seriøs debat og stillingtagen samt påvirkninger af de generelle holdninger i befolkningen. De fire formål mener jeg egentlig man meget langt hen ad vejen kunne opfylde ad andre veje, altså ved forskellige former for information og oplysning, og hvad ved jeg, kampagner af den ene og den anden art.

Men når man peger på, at forslagets vedtagelse også vil give en juridisk sikkerhed, så siger det sig selv, at det her er den eneste måde at gøre det på. Forslagsstillerne peger også på, at man på denne måde får fulgt resolutioner og anbefalinger fra Europarådet, Nordisk Råd og EF-Parlamentet op. Det siger også sig selv, at hvis man skal gøre det, så er det her den eneste og den rigtige måde at gøre det på.

Som man kan forstå, er vores holdning den, at som landet ligger, er der ikke megen fornuft i direkte at gå imod en udvidelse af antidiskriminationslovgivningen, men vi synes, som jeg allerede har antydnet, at det i øvrigt var værd at diskutere noget mere, hvad vi egentlig mener vi får ud af at have den form for lovgivning, hvor vi forsøger at straffe den type af ytringer osv. med hæfte eller fængsel. Men det er nok en anden diskussion. Når talen er om denne konkrete sag, vil vi ikke modsætte os en udvidelse som den foreslåede.

Ebba Strange (SF):

[Ebba Strange]

Jeg vil godt takke for debatten. Jeg vil starte med at takke for, at jeg kan konstatere, at der i Folketinget i hvert fald er en helt utvetydig, enstemmig opfattelse af, at diskrimination af seksuelle minoriteter skal modarbejdes, ikke er acceptabel i det samfund, vi lever i. Det er under alle omstændigheder en god melding at få ud.

Dernæst skal jeg takke de partier, der har tilsluttet sig lovforslaget. Jeg skal nok kommentere det lidt mere; det gælder Socialdemokratiet og VS. Med den tilslutning kan jeg konstatere at der er et flertal i Tinget bag forslaget, og det er vi selvfølgelig glade for fra forslagsstillernes side.

Jeg skal prøve at kommentere nogle af de indlæg, der er kommet, og jeg vil selvfølgelig tage justitsministerens først. Justitsministeren starter med at spørge: hvad tjener de seksuelle minoriteter bedst? Er det straf og forbud, eller er det oplysning? Jeg mener ikke, vi skal stille spørgsmålet på den måde. Jeg mener, de to ting skal arbejde hånd i hånd. Jeg synes, at kommissionen, som Folketinget har nedsat, og alle vi, der beskæftiger os med disse ting, har en klar oplysningsforpligtelse, og den bør vi opfylde. Jeg ved godt, at når det drejer sig om at påvirke holdninger og meninger hos danskerne – og i øvrigt også hos folk i udlandet – så er oplysningsvejen en udmærket vej at gå.

Når vi alligevel har ment, at det var rigtigt på dette tidspunkt at fremsætte forslaget om at lade seksuelle minoriteter omfatte af de bestemmelser om diskrimination, vi i forvejen har dels i straffeloven, dels i antidiskriminationsloven, skyldes det bl.a. et ønske fra de homoseksuelle selv. Derfor skal mit svar til ministeren være, at når de grupper selv mener, at de kan have interesse i den beskyttelse, der ligger i en lovgivning, så lytter jeg til det. Som hr. Tinning også henviste til, har vi jo i bemærkningerne til lovforslaget ridset nogle begrundelser op, som er begrundelser for, at det vil være en støtte til en antidiskriminationsholdning i samfundet at få gennemført de her regler.

Så spørger ministeren: hvorfor ikke andre minoriteter, hvorfor alene seksuelle minoriteter? Jeg vil sige – og det ved ministeren også godt – at allerede i 1971, da den antidiskriminationslov, vi har nu, blev gennemført, kom der en henvendelse fra den organisati-

on, bøsserne og de lesbiske havde dengang, med ønsket om at blive omfattet af loven.

Det blev afslået, fordi det, man gjorde i 1971, først og fremmest var at følge FN-konventionen op, og derfor blev de afvist. Siden har de arbejdet meget for det, og når de arbejder for det, er det selvfølgelig, fordi de føler den diskrimination, de bliver udsat for. Det er muligt, at der også er andre minoriteter, der gør det, og jeg synes da også, vi skal være åbne over for henvendelser fra dem. Mig bekendt foreligger der ikke henvendelser fra andre minoritetsgrupper, men hvis ministeren er i besiddelse af sådanne henvendelser, er det klart, at vi må være interesserede i at se dem i retsudvalget under vores arbejde med dette lovforslag.

Det er også rigtigt – hvad ikke alene ministeren, men også andre ordførere har været inde på – at alle partier i 1971 var betænkkelige ved diskriminationslovgivningen på grund af ytringsfriheden, og jeg kan selvfølgelig især ikke lægge skjul på, at mit partis ordfører var ganske særlig meget bekymret.

Jeg ved ikke, om det er en tanke fra justitsministerens side, men det er jo imidlertid gået sådan, at den samme ordfører nu er blevet formand for kommissionen, der skal se på de homoseksuelles stilling i samfundet. Jeg ved, at han står bag det forslag, som vi har taget udgangspunkt i, da vi udarbejdede vores, og at nogle af de begrundelser, han giver for det, er nogle af de samme begrundelser, som også hr. Bernhard Baunsgaard og i øvrigt også hr. Tinning har været inde på, nemlig at når vi har diskriminationsbestemmelserne, så kan det – sikkert ikke med rette – opfattes sådan, at når man ikke er nævnt i den opremsning, så gør det ikke noget, at man bliver diskrimineret.

Det er på den baggrund, vi har syntes, det var rigtigt ikke at tage udgangspunkt i ytringsfriheden i dag, men i, at vi har en diskriminationslovgivning. Her er nogle grupper, som oplever sig som diskriminerede, og som vil føle sig støttet af at blive omfattet af lovgivningen. Derfor.

Der er nogle, der har haft korte bemærkninger til ministerens udtalelser om, at vi skulle have afventet Straffelovrådets kommentarer til det. Jeg skal derfor blot sige, at jeg er enig med hr. Lenger og hr. Bernhard Baunsgaard i deres bemærkninger i den anledning. Her har vi faktisk en kommissions-

[Ebba Strange]

udtalelse, og vi har jo også oplevet ministeren på et efter min opfattelse meget mere vidtgående område fremsætte forslag uden at have hørt Straffelovrådet, så det synes jeg ikke jeg vil kommentere yderligere.

Med hensyn til Grønland vil jeg sige, at hvis den formulering, vi har valgt i § 5 om, at bestemmelserne i § 1 og § 3 ikke gælder for Grønland, og at § 3 ved kongelig anordning kan sættes i kraft, betyder, at grønlænderne ikke bliver hørt, inden det sker, så er vi klar til at ændre på den. Vi ønsker ikke at trække en lovgivning ned over hovedet på grønlænderne, som de ikke har haft lejlighed til at tage stilling til.

Hr. Torben Lund har selvfølgelig ret i, at der stadig væk kan ske diskrimination ved jobsøgning, men det kan der jo også for de andre grupper, der er omfattet af diskriminationslovgivningen, og vi ved vel egentlig også, at det sker, ikke mindst over for udlændinge. Jeg synes ikke, vi skal lade hr. Torben Lunds indvendinger om jobsøgning forsinke det lovforslag; jeg håber heller ikke, det var det, hr. Torben Lund mente. Men jeg synes da, det kan være interessant at gå videre med dette og se på, hvordan det er muligt at lave nogle bestemmelser, der også forhindrer diskrimination ved jobsøgning; men så mener jeg, det skal omfatte også de andre grupper, ikke kun de grupper, vi drøfter i dag.

De borgerlige ordførere var enige med ministeren i, at vi skulle afvente det samlede resultat fra kommissionen. Jeg vil sige, som også hr. Lenger sagde, at der er en indstilling fra Folketingets side om, at vi kan tage del-emner op. Vi har allerede gjort det, og vi synes, at når der er en indstilling fra et stort flertal i kommissionen, så kan vi tage dette emne op, idet der har været en tendens til, at netop disse grupper har følt sig mere diskriminerede, efter at sygdommen AIDS er dukket op, end de har gjort i lange tider.

Jeg vil også sige generelt, at hvor ordførerne i 1971 stort set måtte henvise til sigøjnerne, når de skulle finde grupper, der blev diskrimineret i Danmark, så er vi i en helt, helt anden situation i dag, hvor bredere grupper faktisk oplever sig som diskriminerede, også dem, vi har at gøre med her.

Jeg skal sige til slut – det fremgår også af bemærkningerne – at vi ikke er indstillet på, at vi nu skal have en hel masse domme og en hel masse straffe på grund af denne lov-

givning. Vi er tilfredse med, at den eksisterende lovgivning kun har været brugt i meget få tilfælde i de 16 år, hvor den har eksisteret, men vi mener, og vi tror på, at i og med, at Folketinget tilkendegiver, at det er parat til at ulovliggøre diskriminatorisk adfærd og grove diskriminatoriske ytringer – det er jo kun grove ytringer – så har vi gjort en del af den indsats, vi skal gøre for at være med til at forhindre diskrimination.

(Kort bemærkning).

Torben Lund (S):

En meget kort bemærkning til dette med jobsøgningen. Når jeg tog det frem, er det, fordi man i bemærkningerne til lovforslaget siger følgende:

»Lovforslaget tilsigter derimod ikke at ændre grænserne for, hvad der hidtil har været betragtet som lovlig og ikkelovlig seksuel adfærd. Det vil sige, at en person, som f.eks. er dømt for seksuel omgang med mindreårige under udøvelse af sit job, kan formenes adgang til sit tidligere job eller tilsvarende job, uden at dette kan betragtes som diskrimination.«

Det eksempel, man her vælger, synes jeg ikke er så forfærdelig godt, for det efterlader det indtryk, at antidiskriminationsloven som sådan også vedrører diskrimination på grundlag af jobsøgning. Men for at undgå enhver misforståelse vil jeg sige, at vi ønsker ikke at forsinke lovforslaget og er indstillet på, at det kan gennemføres inden sommerferien.

Bernhard Baunsgaard (RV):

Hr. Tinning spurgte, om han ikke kunne få oplyst, hvordan forslagsstillerne vurderede værdien af diskriminationslovgivningen, og det vil jeg gerne sige nogle ord om.

Det væsentlige for den radikale gruppe er holdningen, og holdningen kan man naturligvis ikke gennemtvinge ved en lov. Men den væsentligste betydning, vi opnår ved, at Folketinget vedtager denne ændring på dette tidspunkt, er det signal, som Folketinget udsender til befolkningen: vi – og så vidt jeg opfattede det, var det hele Folketinget – ønsker ikke diskrimination mod folk, der har en anden seksuel opfattelse, og et flertal vil gøre dette signal så kraftigt, at vi gennemfører en ændring af loven. Jeg tror, det er me-

[Bernhard Baunsgaard]

get væsentligt, at det signal udgår fra os, sådan at det kan indgå i diskussionen.

Jeg har tidligere begrundet, hvorfor jeg mener, det er væsentligt, at det kommer lige netop på dette tidspunkt. Det er, fordi der ligesom er tilløb til en opstramning i holdningen eller en forværring i holdningen. Derfor er det væsentligt, at signalet kommer igennem nu. Men det afgørende er holdningen.

Tinning (VS):

To bemærkninger. Den ene er, at jeg synes, at debatten indimellem måske drejer i en lidt uheldig eller misvisende retning, fordi vi kommer til at diskutere denne sag, som om den drejede sig om minoriteter. Det gør den vel egentlig ikke. Den drejer sig, så vidt jeg kan se, tværtimod om, at vi siger: der er nogle forhold for personer, som er så centrale, at vi godt vil understrege, at på grund af dem må der ikke finde nogen diskrimination eller nogen forskelsbehandling sted. Når der er nævnt race, hudfarve, national eller etnisk oprindelse og tro, og når nogle vælger at tilføje seksuel orientering og ikke alt muligt andet, så er det selvfølgelig ikke en tilfældighed.

En punktlignende person kan måske ikke komme ind på en restaurant og bliver direkte afvist alene med den begrundelse: dig gider vi ikke have, for du ser ikke ud, som folk skal se ud herinde. Sådan er det jo, det ved vi godt. Andre har muligvis været ude for lidt andre eksempler. Der er jo masser af steder, hvor man ikke kan komme ind, hvis man som mand undlader at bære slips. Det anses dels for upassende, dels nogle steder for umandigt ligefrem. Men der er jo ingen, der kunne finde på at lovgive om det, selv om det også er diskrimination, og så skulle det jo stå i loven. Det er der selvfølgelig ingen der har foreslået. Det synes jeg også er meget fornuftigt.

Jeg tror ikke, det er klogt, at vi snakker om dette her som forskellige minoriteter og mere eller mindre spørger justitsministeren, om han ikke kan komme på nogle andre grupper, som måske også godt vil være med – det var også det, ministeren selv lagde op til. Det, det drejer sig om, er, at seksuel orientering er noget så centralt og så vigtigt – ligesom de andre ting, der er nævnt her – at

nogle mener, det skal med og ikke noget andet.

Så skal jeg lige sige til fru Ebba Strange, at mit indlæg ikke var ment som en tilslutning til det lovforslag. Der foreligger altså ikke nogen tilslutning. Det var med vilje – nu kom det sådan i den almindelige sludren – men det var meget bevidst, at jeg valgte formuleringen »vi vil ikke vende os imod«.

Det hænger selvfølgelig sammen med spørgsmålet om, hvad vi egentlig mener om antidiskriminationslovgivningen, og jeg synes, jeg kunne høre på svarene, at der er ikke nogen, i hvert fald hverken hos de Radikale eller hos os eller hos SF, som udtrykker begejstring for den lovgivning.

Det, det drejer sig om, er vel snarere, at nu er den der, og som fru Ebba Strange siger: nu er den der, og når den nu er der og der ikke står noget om seksuel orientering, så er der nogle, der – ganske fejlagtigt ganske vist – kan forstå det sådan, at så er det helt i orden, siden det ikke står der, og så må vi så sende et signal om, at det ikke er i orden. Det er jo nærmest sådan, man tænker.

Jeg hørte egentlig ikke en holdning, der var meget forskellig herfra, i indlægget fra hr. Bernhard Baunsgaard, som skyndte sig at understrege, at det selvfølgelig var holdningen, der var vigtig, og at den kunne man ikke lovgive om, men så kom der straks en beskrivelse af, at nu er vi i den situation, at der er brug for et signal, så derfor gør vi det, osv.

Det var bare for at forklare lidt om, hvordan vi har det med det her, og der bliver altså ikke nogen tilslutning.

(Kort bemærkning).

Lenger (SF):

Jeg forstår godt, at hr. Torben Lund kan læse bemærkningerne på den måde, som han refererede dem på for et øjeblik siden, men derfor vil jeg godt forklare, hvad vi mener med netop den passage, som hr. Torben Lund refererede.

Her tænker vi på den situation, at en person, der f.eks. er ansat i en skole eller en institution, har et forhold til en mindreårig, som i øvrigt er ulovligt. Der siger vi, at det ændrer dette forslag ikke noget på, og hvis en sådan person formentes adgang til genansættelse i sit job bagefter, vil vi ikke betragte

[Lenger]

det som diskrimination; dér er lovgivningen præcis den samme, som den altid har været.

Det er med i bemærkningerne, fordi vi har villet præcisere netop i forbindelse med begrebet pædofili, at vi ikke har noget ønske om med lovforslaget at ændre ved det begreb i lovgivningens betydning. Det vil f.eks. sige, at man med en vedtagelse af dette lovforslag ikke kan formene en person, der er pædofil, adgang til en restauration, hvor han skal ind at spise, men man kan godt formene en person, der har haft en adfærd, som på grund af den øvrige lovgivning er ulovlig, ret til at vende tilbage til sit tidligere job, og det vil ikke være diskrimination.

Det er for at lave denne efter vores mening meget vigtige sondring, ikke mindst af psykologiske grunde, at vi har skrevet den bemærkning, som vi har. Vi har altså ikke forsøgt at tage stilling til det andet problem, som hr. Torben Lund rejser, nemlig den generelle holdning til diskrimination på arbejdsmarkedet.

Ebba Strange (SF):

Til det, hr. Lenger sagde til hr. Torben Lund, kan jeg lige føje, at som hr. Tinning siger, handler det jo ikke om minoriteter, det handler om seksuel orientering. I den debat, som vi har ført om seksuel orientering, blev vi mødt med: jamen der er jo seksuel adfærd, som er strafbar. Voldtægt er strafbar, seksuelt samkvem med mindreårige er strafbart, der er en række punkter, som er strafbare. Og det er klart, at med dette lovforslag har vi ikke villet gøre noget straffrit, som er strafbart. Vi vender os naturligvis imod enhver overtrædelse af den lovgivning om seksuel adfærd, vi har, og det er det, vi har villet sige. Det kan godt være, vi skulle have valgt en anden formulering.

Så er jeg da enig med hr. Tinning i, at det drejer sig om al seksuel orientering, altså også en heteroseksuel orientering; den må heller ikke diskrimineres. Selv om vi nok stadig væk tror, at vi er de fleste, handler dette ikke kun om minoriteter, det er fuldstændig rigtigt.

Endelig tager jeg imod hr. Tinnings korrektion af mig. Det, hr. Tinning gav udtryk for, var ikke en tilslutning, men at man ikke ville vende sig imod det. Alligevel mener jeg at kunne konstatere, at der er et flertal, der

vil vedtage lovforslaget, og det er jeg selvfølgelig glad for.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling

vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til retsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

5) Første behandling af lovforslag nr. L 215:

Forslag til lov om ændring af lov om vagtvirksomhed.

Af Pia Kjærsgaard (FP) m.fl.
(Fremsat 10/3 87).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Justitsministeren (Ninn-Hansen):

Lovforslaget, der er fremsat af Fremskridtspartiet, har til formål at give landets borgere mulighed for fortsat at gøre brug af indbrudsvarslingsanlæg. Indbrudsvarslingsanlæg er anlæg, som afgiver akustiske eller visuelle signaler på stedet. Herudover foreslås i øvrigt hele ordningen med tilslutning af alarmer til godkendte kontrolcentraler afskaffet.

Spørgsmålet om de private indbrudsvarslingsanlæg har givet anledning til en del debat og mange henvendelser, og jeg havde for nylig lejlighed til at drøfte disse problemer i et samråd i retsudvalget. Vi har også i Justitsministeriet haft nogle drøftelser med repræsentanter for branchen, og Justitsministeriet har på baggrund af disse overvejelser udarbejdet et udkast til ændring af den bekendtgørelse, som knytter sig til loven. Efter aftale med retsudvalget har jeg fremsendt udkastet til udvalget, og det er også fremsendt til forslagsstillerne.